

กลยุทธ์ในการบริหารจัดการวัตถุดิบในระบบการผลิตของอุตสาหกรรมน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จริญญา หาญเจริญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการวัตถุดิบในระบบการผลิตของอุตสาหกรรมน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการศึกษาดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงงานผลิตน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโรงงานต้นแบบในภูมิภาคอื่น ๆ 2) ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาวัตถุดิบอย่างละเอียด 3) วิเคราะห์สิ่งแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของอุตสาหกรรมน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณา 4) กำหนดกลยุทธ์และคัดเลือกกลยุทธ์ 5) วิเคราะห์ความไวของกลยุทธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ โรงงานผลิตน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 โรงงาน และจากภูมิภาคอื่น จำนวน 2 โรงงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ SWOT การวางแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์ความไว การทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบทางสถิติ (Kruskal Wallis Test) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ทั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Ver.11.5 มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า อุตสาหกรรมน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโซ่อุปทาน 6 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) การจัดซื้อวัตถุดิบ 2) การขนส่ง 3) การเก็บรักษาวัตถุดิบ 4) การผลิต 5) การจัดจำหน่าย 6) การตลาด โดยที่โรงงานผลิตน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบอันได้แก่ ไม้กฤษณา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาวัตถุดิบในการผลิต จึงทำการวิเคราะห์ใน 3 ส่วนหลักที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยตรง ได้แก่ การจัดซื้อวัตถุดิบ, การขนส่ง, และการเก็บรักษาวัตถุดิบ โดยทำการกำหนดกลยุทธ์และคัดเลือกกลยุทธ์จากการใช้คะแนน KPI รวมทั้งใช้คะแนนรวมของความเป็นไปได้ของกลยุทธ์จาก Inside Out และ Outside In สามารถสรุปกลยุทธ์ที่ได้จากการคัดเลือกได้ทั้งหมด 15 กลยุทธ์

จากกลยุทธ์ทั้ง 15 กลยุทธ์ข้างต้น เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติ จะได้ว่า กลยุทธ์ในแต่ละข้อไม่แตกต่างกัน และนำมาวิเคราะห์ความไวของกลยุทธ์ จะได้ว่า กลยุทธ์มีความคงที่ของกลยุทธ์ อีกทั้งผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์มาสรุปเป็นแผนกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ ซึ่งแบ่งแผนกลยุทธ์ออกเป็น 3 ด้านของระบบ Supply Chain ได้แก่ Material, การขนส่ง, และการเก็บรักษาวัตถุดิบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์, เป้าหมาย, และมาตรการ พร้อมทั้งแผนปฏิบัติการสำหรับโรงงานผลิตน้ำมันหอมระเหยจากกฤษณาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตต่อไป

* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 198 หน้า.

Supply Chain Strategies in Managing Raw Material of Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse Industry in Northeast Region of Thailand

Charinya Harncharoen*

Abstract

The purpose of this study was to develop Supply Chain Strategies for Managing Raw Material of Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse Industry in the Northeast region of Thailand. The specific purposes were to 1) study the current situation of Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse Industry in Northeast region and other regions 2) study the problems of managing raw material 3) study the SWOT Analysis of Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse Industry 4) select the supply chain strategies. The sample sizes were develop five Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse factory in Northeast region and two Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse factory in other region. Tools, which were used in this study were deep interview, environment analysis, SWOT analysis, strategic planning, sensitivity analysis and statistical test (Kruskal Wallis test).

The results of the study showed that Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse industry supply chain consists of six parts, which were 1) raw material purchasing 2) transportation 3) inventory 4) production 5) distribution 6) marketing. The Strategies have been developed to solve the problem in managing raw material. There were three groups of strategies, which were related to the purchasing of raw material, transportation and inventory. The Strategies were selected based on KPI and weighing system. Finally, there were 15 strategies, which were selected in this research to managing raw material of Essential Oil from *Aquilaria crassna* Pierse Industry in the Northeast region of Thailand.

The 15 selected strategies were tested by Kruskal Wallis method. The results showed that these strategies were not significantly differences.